

Chestionar privind statutul magistraților – detașarea la alte instituții, reglementarea remunerării, aplicarea unui cod deontologic și răspunderea magistraților

*Realizat de judecător Roxana Maria Lăcătușu,
Judecătoria Sectorului 4 București*

Întrebare	Canada, Quebec (Juge Pierre Bachand, Cour du Quebec)	Canada, Saskatoon (Judge Albert Lavoie)	S.U.A., Louisiana (District Judge Hadley Fontenot)	S.U.A., Pennsylvania (Judge Richard B. Klein)
1. Există posibilitatea numirii temporare (detașare) a magistraților în alte instituții (ex: ministerul de justiție, consiliul superior al magistraturii, dar fără a deveni membru) cu păstrarea drepturilor decurgând din statutul de magistrat?	nu	nu	Un judecător trebuie să demisioneze pentru a putea accepta altă funcție.	nu
2. E reglementată exercitarea unor funcții de către magistrați în afara activității de judecată/urmărire propriu-zise ca urmare a statutului de putere caracterizată prin independență și imparțialitate - ex. președinți ai comisiilor electorale însărcinați inclusiv cu soluționarea contestațiilor și sesizărilor formulate de către partide și candidați.	nu	da	Nu. Doar dacă chestiunea devine o controversă judiciară, judecătorii decid asupra problemelor care se ridică în alte ramuri ale puterii.	În Pennsylvania, da. Judecătorii controlează desfășurarea alegerilor. Curtea Supremă de Justiție a statului are numeroase responsabilități administrative cu privire la administrarea întregului sistem judiciar al statului. Există o instanță distinctă care poate fi sesizată pentru a soluționa contestații referitoare la alegerile locale.

Întrebare	Canada, Quebec (Juge Pierre Bachand, Cour du Quebec)	Canada, Saskatoon (Judge Albert Lavoie)	S.U.A., Louisiana (District Judge Hadley Fontenot)	S.U.A., Pennsylvania (Judge Richard B. Klein)
3. Remunerarea magistraților este stabilită prin lege specială ori este reglementată împreună cu celelalte categorii de bugetari?	Statut special – judecătorii nu sunt considerați funcționari publici.	Statut special	Statut special	În Pennsylvania, există o secțiune separată într-un statut general pentru angajații statului. De exemplu, pensia noastră este diferită și Constituția prevede că salariile noastre nu pot fi reduse.
4. Exista personal angajat al instituțiilor statului care beneficiază de aceleași drepturi ca ale magistraților, fiind asimilat în ceea ce privește statutul cu aceștia?	nu	nu Procurorii au statut de funcționar public. Judecătorii se află într-o poziție de independență, separată și distinctă de a procurorilor.	nu	De fapt nu înțeleg întrebarea, dar cred că răspunsul este nu.
5. E reglementat un cod deontologic al magistraților cuprinzând reguli de deontologie profesională?	da	Da, <i>Principii etice pentru judecători.</i>	Da. Există un cod național dar produce efecte doar cu privire la judecătorii federali. Instanțele federale reprezintă doar 5% din instanțele din Statele Unite. Totuși, fiecare stat are un cod și ca urmare a ușurării comunicațiilor, problemelor comune și asociațiilor naționale, codurile cuprind multe reguli asemănătoare.	Da, există un cod de de conduită. Cred că, în general, marea majoritate a regulilor pentru procurori sunt aceleași ca pentru avocați.
6. Dacă acest cod există, care e autoritatea împuternicită a constata încălcări ale regulilor stabilite?	Consiliul Magistraturii	Toate plângerile sunt soluționate de Consiliul Judiciar, compus în majoritate din judecători.	Există un Consiliu Disciplinar care investighează și recomandă măsuri. Dar, Curtea Supremă este autoritatea supremă care are puterea de a lua măsura adecvată.	Există două organisme – un organism care efectuează investigații și Curtea Judiciară Disciplinară. Curtea Supremă a Statului are autoritatea finală.
7. Aceste încălcări sunt înregistrate și păstrate în dosarele profesionale ale magistraților?	Nu. Dar sunt publice.	da	da	da
8. Judecătorii și procurorii au acces la propriile dosare profesionale?	Judecătorii nu au dosare profesionale.	da, absolut	da	Doar în cazul în care o plângere este considerată suficient de întemeiată pentru ca a fi necesară o anchetă de către organismul de investigație.
9. Care sunt consecințele constatării unor astfel de încălcări?	În cazul în care raportul de anchetă concluzionează că plângerea este neîntemeiată, Consiliul trebuie să trimită o notificare,	-	O serie de măsuri care includ îndepărtarea din funcție (permanent sau temporar), amenzi, cenzură etc.	Judecătorul este interogată și răspunde, și în cazul în care comitetul de investigație găsește temeiuri/motive, va exista o audiere publică.

Întrebare	Canada, Quebec (Juge Pierre Bachand, Cour du Quebec)	Canada, Saskatoon (Judge Albert Lavoie)	S.U.A., Louisiana (District Judge Hadley Fontenot)	S.U.A., Pennsylvania (Judge Richard B. Klein)
	<p>Împreună cu motivele deciziei sale, Ministerul Justiției, judecătorului împotriva căruia a fost făcută plângerea și petentului. În cazul în care raportul de anchetă stabilește că plângerea este întemeiată, Consiliul, urmând recomandările raportului aplică mustrare judecătorească ori face o recomandare Ministerului de Justiție și Procurorului General pentru a înainta o moțiune în Curtea de Apel pentru efectuarea unei anchete. În cazul în care comitetul înaintează ultima recomandare, Consiliul suspendă judecătorul pentru perioadă de 30 de zile. În ceea ce privește excluderea judecătorilor, Consiliul are doar puterea de recomandare. Dacă Ministerul Justiției și Procurorul General înaintează o moțiune la Curtea de Apel, judecătorul este automat suspendat din poziția sa până când Curtea de Apel pronunță o decizie. După ancheta sa, Curtea de Apel trimite un raport Guvernului care are puterea de a exclude judecătorul din funcție.</p>			
10. Exista reglementări legale privind răspunderea civilă a judecătorilor și a procurorilor?	da	da	Da. Ironic, judecătorii nu puteau fi trași la răspundere civilă pentru acte comise în exercițiul funcției lor. Totuși, potrivit Legii drepturilor civile (o reglementare a legislației naționale adoptată ca urmare a presiunii politice în anii '60) un judecător poate fi tras la răspundere pentru încălcarea drepturilor civile ale unei persoane.	Nu. Nu există reguli naționale. Nu cred că există reguli separate în statul Pennsylvania pentru procurori.

Întrebare	Canada, Quebec (Juge Pierre Bachand, Cour du Quebec)	Canada, Saskatoon (Judge Albert Lavoie)	S.U.A., Louisiana (District Judge Hadley Fontenot)	S.U.A., Pennsylvania (Judge Richard B. Klein)
11. Dacă da, care este procedura de angajare a acestei răspunderi?	Judecătorii nu pot fi trași la răspundere pentru ceea ce îndeplinesc în cursul sarcinilor lor.	-	Un proces care trebuie judecat de Curtea Federală.	În general, există o imunitate judiciară pentru acte judiciare. Există o lege federală pentru angajarea răspunderii funcționarilor guvernamentali, dar nu este utilizată pentru judecători.
12. Există reglementări în legislația națională privind asigurarea de malpraxis pentru judecători și procurori?	nu	Nu este necesar. Judecătorii au imunitate judiciară, care este prevăzută în statut. Orice costuri sunt suportate de Coroană/guvern.	Asigurarea pentru malpraxis este valabilă de la intrarea în vigoare a Legii drepturilor civile. Totuși, majoritatea judecătorilor nu încheie asigurare deoarece aceasta s-a dovedit a fi un catalizator pentru procese împotriva judecătorului. Mai mult, un părât care are o asigurare, într-un astfel de proces, trebuie să se întoarcă împotriva societății de asigurare care nu are niciun interes în ce privește reputația judecătorului.	Era vorba de o asigurare de malpraxis pentru judecători cu un deceniu în urmă în Pennsylvania, dar nu cred să mai fie valabil. De regulă, Biroul de administrare a instanțelor din Pennsylvania va oferi consiliere în asemenea cazuri.

Întrebare	Franța (Eric Alt)	Germania (Frank Schreiber, Martin Hohlweck)	Austria (Curd Steinhauer)	Marea Britanie și Țara Galilor (His Honour Judge Platt)
1. Există posibilitatea numirii temporare (dețășare) a magistraților în alte instituții (ex: ministerul de justiție, consiliul superior al magistraturii, dar fără a deveni membru) cu păstrarea drepturilor decurgând din statutul de magistrat?	Da. În particular, regulile privind magistrații procurori se aplică magistraților din cadrul administrației centrale a ministerului de justiție.	Da (numire temporară)/ Nu (restul întrebării). Puțin simplificat: drepturile conectate cu sarcinile din instanțe sunt suspendate pe această perioadă, doar drepturile generale (remunerare, funcția la o instanță anume) se mențin pe timpul numirii. Își păstrează remunerația, dar nu li se reține independența.	Nu. Numiri temporare sunt efectuate la Ministerul Justiției sau în organismele europene de la Bruxelles, dar numirea în aceste instituții înseamnă independența față de instrucțiunile superiorilor.	Nu. Avem în vedere separarea puterilor în stat între puterea legislativă, executivă și cea judiciară ca un element cheie a constituției, astfel că o dată judecător întotdeauna judecător. Dacă un judecător dorește să se deplaseze în Departamentul de Justiție poate face acest lucru, dar, mai întâi, trebuie să demisioneze din funcția de judecător.
2. E reglementată exercitarea unor funcții de către magistrați în afara activității de judecată/urmărire propriu-zise ca urmare a statutului de putere caracterizată prin independență și imparțialitate?	Da. În particular, comisiile de control a operațiunilor de votare sunt prezidate de un magistrat. De asemenea, legea prevede numirea magistraților în numeroase „autorități administrative	nu. Însă pot desfășura alte activități, doar dacă această altă activitate are legătură cu ocuparea forței de muncă/afaceri. De exemplu, nu se poate interzice (prin o decizie a președintelui instanței) ca un	nu	Nu. Contestațiile din cursul alegerilor pot fi soluționate în cadrul instanțelor dar acestea sunt limitate la a decide problemele de drept, de exemplu dacă un candidat a fost corect ales.

Întrebare	Franța (Eric Alt)	Germania (Frank Schreiber, Martin Hohlweck)	Austria (Curd Steinhauer)	Marea Britanie și Țara Galilor (His Honour Judge Platt)
litate - ex. președinți ai comisiilor electorale însărcinați inclusiv cu soluționarea contestațiilor și sesizărilor formulate de către partide și candidați.	independente” (Comisia Națională a informațiilor și libertăților, Autoritatea piețelor financiare, Autoritatea Concurenței, Comisia pentru transparența financiară a vieții politice, Comisia conturilor de campanie...)	judecător să opereze într-un club de noapte or să lucreze ca agent de asigurări (exemple din realitate!). Există o reglementare ca judecătorii să se comporte moderat/restrâns în public (pct. 39 DRiG - Deutsches Richtergesetz – Codul cadru al statutului judecătorilor), se apreciază că în special în discursul public pe teme politice. În urmă cu 20 de ani au existat câteva cazuri pe acest aspect. Actualmente, nu are importanță practică. Codul cadru poate fi acum înlocuit de legea landului – vezi răspunsul 3.		
3. Remunerarea magistraților este stabilită prin lege specială ori este reglementată împreună cu celelalte categorii de bugetari?	Remunerarea magistraților este fixată în conformitate cu o grilă generală a funcției publice.	Până în 2007 remunerația era reglementată în legea federală împreună cu alți funcționari publici, acum – după revizuirea Constituției cu referire la chestiuni de federalism – depinde de landuri. Codul pentru remunerarea funcționarilor publici (Bundesbesol - dungsgesetz) – lege federală – poate fi acum înlocuit de legea landului. Majoritatea landurilor au adoptat o lege care reglementează ambele categorii de remunerații, ale funcționarilor publici și ale judecătorilor/procurorilor. În landurile care au adoptat statut special, acesta tinde să urmeze liniile funcției publice.	Statut special pentru judecători și procurori	Există un statut special care prevede de asemenea ca plata judecătorilor să poată fi majorată dar nu poate fi redusă. Un statut separat prevede de asemenea pensiile pentru judecători.
4. Exista personal angajat al instituțiilor statului care beneficiază de aceleași drepturi ca ale magistraților, fiind asimilat în ceea ce privește statutul cu aceștia?	nu	Nu. În fapt, procurorii nu au același statut cu al judecătorilor, dar există similitudină în multe aspecte.	nu	nu

Întrebare	Franța (Eric Alt)	Germania (Frank Schreiber, Martin Hohlweck)	Austria (Curd Steinhauer)	Marea Britanie și Țara Galilor (His Honour Judge Platt)
5. E reglementat un cod deontologic al magistraților cuprinzând reguli de deontologie profesională?	Nu. Totuși, Legea organică din 5 martie 2007 a încredințat Consiliului Superior al Magistraturii sarcina de a elabora și de a face publică o colecție de obligații deontologice ale magistraților. Această colecție este în curs de elaborare.	Nu, dar există reguli etice pentru judecători. Vezi răspunsul 2 referitor la pct. 39 DriG în această direcție. Există câteva reguli în legile ce reglementează statutul judecătorilor și în Codul penal general (care conține o infracțiune specială – pervertirea cursului justiției – ce poate fi comisă doar de judecători), dar nu există un cod deontologic.	Nu, dar asemenea reguli pot fi găsite în câteva reglementări. Există un cod etic adoptat de asociația judecătorilor, dar acesta este doar o parte a statutului (privat) al asociației și nu prevede sancțiuni.	Nu. Regulile de conduită profesională sunt stabilite de propriul consiliu al judecătorilor.
6. Dacă acest cod există, care este autoritatea împuternicită a constata încălcării ale regulilor stabilite?	Câteva obligații deontologice au un aspect disciplinar. Ele vor fi sancționate de către Consiliul Superior al Magistraturii. Oricum, disciplina, deontologia și etica nu pot fi confundate.	Distinct de infracțiunea menționată (care este judecată de instanțele penale ordinare), există o instanță specială disciplinară pentru judecători, formată din judecători.	Curțile de Apel funcționează și ca instanțe disciplinare pentru judecători.	Președintele Curții Supreme care poate delega această funcție altor înalți judecători.
7. Aceste încălcări sunt înregistrate și păstrate în dosarele profesionale ale magistraților?	Doar sancțiunile disciplinare sunt menționate în dosarele magistraților.	da	Da, în cazul în care a fost aplicată o sancțiune.	da
8. Judecătorii și procurorii au acces la propriile dosare profesionale?	da	da	da	Numai în ceea ce privește aspectele disciplinare și reclamații.
9. Care sunt consecințele constatării unor astfel de încălcări?	Legea prevede un eșalon de sancțiuni, de la avertisment la revocare.	Varii măsuri disciplinare (avertismente, retrogradare, excludere din funcția judiciară).	Legea prevede un sistem diferit de sancțiuni în funcție de gravitatea încălcării (de la mustrare la excludere)	Un judecător poate fi sancționat disciplinar într-un număr de moduri. Se începe cu o simplă mustrare. Apoi un judecător poate fi suspendat de la muncă, dar este plătit în continuare oricare ar fi perioada de suspendare. În caz de încălcare gravă un judecător poate fi eliberat din funcție.
10. Exista reglementări legale privind răspunderea civilă a judecătorilor și a procurorilor?	Da. Există regimuri speciale de răspundere civilă a statului din cauza funcționării defectuoase a serviciului public a justiției, chiar și în lipsa constatării culpei. Judecătorii beneficiază, în principiu, de o imunitate destinată a le prezerva puterea suverană de apreciere. Dar urmează ca răspunderea statului	Da. Aceleași reguli care se aplică pentru orice funcționar public (pct. 839 BGB/ art. 34 GG), dar cu răspunderea puternic redusă în activitățile judiciare tipice („Richterprivileg” pct. 839 Abs. 2 BGB), e.g. în principal în ce privește deciziile. Cu privire la acestea, există o singură regulă: un judecător poate fi ținut să răspundă pen-	da	Da. Judecătorii nu poartă răspunderea civilă pentru deciziile și acțiunile lor ca judecători. Nu pot fi acționați în justiție. Procurorii au o răspundere civilă foarte limitată pentru acțiunile lor care ar trebui angajată pentru abateri grave nu doar pentru neglijență ordinară.

Întrebare	Franța (Eric Alt)	Germania (Frank Schreiber, Martin Hohlweck)	Austria (Curd Steinhauer)	Marea Britanie și Țara Galilor (His Honour Judge Platt)
	să fie încă păstrată corespunzător gradului particular de gravitate a prejudiciului cauzat de decizia litigioasă.	tru o decizie judiciară doar în cazul comiterii unei infracțiuni prin decizia sa (pct. 839 BGB). Frontiera răspunderii în decizii este încălcarea de natură penală a legii. Oricum, prin Constituție (art. 34 GG) răspunderea directă a judecătorilor este interzisă; statul răspunde pentru acordarea de daune compensatorii.		
11. Dacă da, care este procedura de angajare a acestei răspunderi?	Statul care a indemnizat victima, dispune de o acțiune în regres împotriva magistratului, dacă acesta din urmă a comis o eroare. Această acțiune nu a fost niciodată angajată.	Codul de procedură civilă. În mod normal un proces ar fi intentat împotriva statului (vezi întrebarea 10) într-o formă specială a acțiunii civile bazată pe acțiunea civilă reglementată de codul de procedură civilă (Zivilprozessordnung-ZPO), care este de competența instanțelor civile, potrivit Constituției (art. 34 GG). Dacă răspunderea este dovedită, statul s-ar regresa împotriva judecătorului care a cauzat dauna, dar numai în cazul unui grad ridicat de neglijență. Dacă există un conflict între administrație și judecător, aceasta poate fi un caz de competența curții administrative.	Statul este răspunzător pentru orice eroare a unui judecător comisă în exercițiul funcției, cu excepția curților supreme. Doar în caz de erori grave, statul se poate întoarce împotriva judecătorilor în regres. În ambele cazuri plângerile sunt judecate de instanțele civile ordinare.	-
12. Există reglementări în legislația națională privind asigurarea de malpraxis pentru judecători și procurori?	nu	Nu există reguli speciale, este voluntar. Doar în cazul judecătorilor cu sarcini atipice (registre ale societăților, dreptul familiei) în instanțele lor, în cazul deciziilor date de un singur judecător și în cazul procedurilor fără drept de apel, judecătorii trebuie să încheie asigurare – existând un risc. (Unii manageri de instanțe solicită asigurare).	Nu, dar fiecare judecător are o asemenea asigurare, cu excepția membrilor curților supreme.	Din moment ce nu pot fi acționați în judecată, judecătorii nu au nevoie de o asemenea asigurare. 1. Protecție statutară privind plata și pensiile 2. Un cod disciplinar scris de judecători și administrat de judecători cu îndepărtarea din funcție doar pentru încălcări grave ori dacă un judecător devine din punct de vedere medical nepotrivit pentru exercitarea sarcinilor sale. 3. Imunitate față de procesele civile pentru orice act de justiție. - acestea sunt cele trei elemente ce susțin independența judecătorilor.

Întrebare	Spania (Juan Antonio Lozano Lopez)	Portugalia (Jose Mouraz Lopes)	Italia (Marco Pivetti, Laura Curcio, Vito Monetti)	Cehia (Ludmila Krislova)
1. Există posibilitatea numirii temporare (de-țasăre) a magistraților în alte instituții (ex: ministerul de justiție, consiliul superior al magistraturii, dar fără a deveni membru) cu păstrarea drepturilor decurgând din statutul de magistrat?	nu	da	Da. Legea prevede expres că între 200 și 10.000 de judecători și procurori pot fi numiți în: organisme europene judiciare ori cvasi-judiciare, Curtea Constituțională (ca asistenți), comisiile parlamentare, departamentul de justiție, și altele. În fapt, aceste limite legale nu sunt întotdeauna respectate. Toate aceste numiri trebuie aprobate de Consiliul Superior al Justiției.	Da, este posibilă numirea temporară a judecătorilor la Ministerul Justiției ori Academia de Justiție, cu păstrarea, pe timpul acestei numiri, a tuturor drepturilor rezervate judecătorilor.
2. Este reglementată exercitarea unor funcții de către magistrați în afara activității de judecată/urmărire propriu-zise ca urmare a statutului de putere caracterizată prin independență și imparțialitate - ex. președinți ai comisiilor electorale însărcinați inclusiv cu soluționarea contestațiilor și sesizărilor formulate de către partide și candidați.	da	Nu. Judecătorii nu pot exercita ale funcții, cu excepția investigației și funcțiilor didactice, neremunerate.	Da. Judecătorii și procurorii trebuie să facă față multor sarcini de acest fel.	Da. Codul 6/2002 privind instanțele și judecătorii stipulează la art. 74 alin. (2): Funcția de judecător nu este compatibilă cu orice funcție ori activitate prevăzută de lege. Cu excepția funcției de președinte de instanță sau vicepreședinte, un judecător nu poate exercita alte funcții în cadrul administrației de stat. Funcția de judecător asistent nu este compatibilă cu funcția de membru al Parlamentului și cu alte activități prevăzute de lege. Art. 85: Începând cu data la care este stabilită ca fiind data de începere a descărcării de gestiune din funcție până la data de stingere a funcției de judecător, un judecător nu poate deține o funcție remunerată, alta decât funcția de judecător și funcții administrative din cadrul instanțelor și/sau alte activități legate de numirea temporară la Ministerul Justiției ori Academia de Drept ori nu poate avea exercițiul altor activități lucrative, cu excepția gestionării

Întrebare	Spania (Juan Antonio Lozano Lopez)	Portugalia (Jose Mouraz Lopes)	Italia (Marco Pivetti, Laura Curcio, Vito Monetti)	Cehia (Ludmila Krislova)
				propriilor proprietăți și activități științifice, pedagogice, literare, editoriale și artistice și activități în organisme consultative ale Ministerului sau Guvernului, și organisme ale Camerelor Parlamentului, cu condiția ca aceste activități să nu afecteze demnitatea funcției de judecător ori să pună în pericol încrederea în independența și imparțialitatea justiției ³⁶ .
3. Remunerarea magistraților este stabilită prin lege specială ori este reglementată împreună cu celelalte categorii de bugetari?	Statut special	Lege specială	Într-un statut special, dar într-un anume fel legat de alte funcții publice (remunerarea judecătorilor era determinată – prin lege - acum mulți ani în urmă și aceeași lege prevedea ca această remunerație să fie ajustată la fiecare doi ani, prin aplicarea aceleiași rate de creștere ca pozițiilor înalte din funcțiile publice. În ultimul an, acest sistem nu a fost respectat, în detrimentul remunerațiilor judecătorilor). Remunerațiile membrilor Parlamentului erau nu egale, dar similare cu cele ale judecătorilor, însă această asimilare a fost restrânsă în ultimul an în avantajul membrilor parlamentului	Remunerarea judecătorilor a fost reglementată de Legea 236/1995 (ultima modificare fiind adusă prin Legea 305/2008), Legea privind salariul și alte condiții a asociat cu drepturi ale puterii de stat și unele agenții guvernamentale și sistemul judiciar și membri ai Parlamentului European, judecătorii având un statut special.
4. Există personal angajat al instituțiilor statului care beneficiază de aceleași drepturi ca ale magistraților, fiind asimilat în ce privește statutul cu aceștia?	nu	nu	Nu. Nu există funcționari publici cu același statut, în ce privește independența. Statutul economic al pozițiilor înalte din funcțiile publice poate ajunge la niveluri mult mai ridicate.	nu

³⁶ Art. 49 alin. (6) din *Legea nr. 218/2000 privind regulile bugetare și de modificare a unor acte conexe (regulile bugetare)*.

Întrebare	Spania (Juan Antonio Lozano Lopez)	Portugalia (Jose Mouraz Lopes)	Italia (Marco Pivetti, Laura Curcio, Vito Monetti)	Cehia (Ludmila Krislova)
5. E reglementat un cod deontologic al magistraților cuprinzând reguli de deontologie profesională?	nu	Nu. Asociația Judecătorilor din Portugalia a adoptat un Compromis etic al judecătorilor portughezi, care este un cod deontologic, dar nu e reglementat de o lege.	da	Nu. Legea nr.6/2000 a prevăzut reguli disciplinare pentru judecători. Unicul cod etic a fost adoptat de către Uniunea Judecătorilor în 2005, acest cod conține recomandări, dar nu este obligatoriu din punct de vedere juridic.
6. Dacă acest cod există, care este autoritatea împuternicită să constate încălcări ale regulilor stabilite?	-	-	Exisă un cod deontologic adoptat de Asociația Italiană a Magistraților, potrivit Legii din 1993; nu are efecte obligatorii, doar o valoare morală. Există de asemenea normele responsabilității disciplinare. Competență pe responsabilitatea disciplinară este o secție a Consiliului Superior al Magistraturii care decide sancțiunile disciplinare. Secția acționează ca un judecător pe calea unei proceduri judiciare reglementată de norme similare celor din procedura penală. Deciziile pot fi atacate la Secțiile Unite ale Curții Supreme de Casație.	Codul de etică nu este obligatoriu din punct de vedere juridic.
7. Aceste încălcări sunt înregistrate și păstrate în dosarele profesionale ale magistraților?	-	-	Da, încălcările disciplinare sunt înregistrate în dosarele magistraților.	Da, dar numai cele privind procedura disciplinară, nu și cele etice.
8. Judecătorii și procurorii au acces la propriile dosare profesionale?	nu	-	da	da
9. Care sunt consecințele constatării unor astfel de încălcări?	-	-	Sanctiunile disciplinare prevăzute de lege merg de la un gen de mustrare până la excludere. Acestea sunt: excludere, pierderea vechimii, transferul obligatoriu în alte funcții sau în alt birou, mustrare scrisă, mustrare verbală. De asemenea o sancțiune ușoară poate afecta, cariera viitoare a unui judecător.	Codul 6/2002 prevede norme de disciplină pentru judecători. Există o autoritate specială a Curții Supreme Administrative ca organism disciplinar pentru judecători și procurori, reglementat de codul 6/2002.

Întrebare	Spania (Juan Antonio Lozano Lopez)	Portugalia (Jose Mouraz Lopes)	Italia (Marco Pivetti, Laura Curcio, Vito Monetti)	Cehia (Ludmila Krislova)
10. Există reglementări legale privind răspunderea civilă a judecătorilor și a procurorilor?	da	da	Da. Principiul general este acela ca atunci când un judecător sau un procuror comite o infracțiune, în timpul exercitării funcțiilor sale, victima este îndreptățită să ceară daune direct de la judecătorul ori procurorul vinovat. (art. 13). În afara acestor cazuri, există un mecanism diferit: acțiunea civilă este permisă, dar împotriva statului (art. 2). În cazul în care statul plătește, este îndreptățit să se regreseze cu o acțiune civilă împotriva judecătorului ori a procurorului, solicitând ceea ce a achitat ³⁷ . Judecătorul suportă răspunderea civilă în cazul în care cauzează prejudicii unei părți, ca urmare a dolului său ori a unei erori de fapt ori a unei încălcări a legii din neglijență nescuzabilă. Este o eroare de fapt când decizia judiciară a ignorat ori a greșit un fapt care rezultă în mod indubitabil din proceduri. Există o încălcare a legii este imposibil de a concerta rezonabil decizia la orice interpretare a legii (chiar noua ori izolată sau în discordanță cu precedentele) astfel că această decizie poate fi interpretată, dincolo de orice dispută, ca rezultat al neglijenței.	Nu. Legea nr. 82/1998 privind răspunderea pentru prejudicii cauzate în exercițiul deciziei autorității publice ori administrare defectuoasă prevede răspunderea statului.
11. Dacă da, care este procedura de angajare a acestei răspunderi?	Este aceeași procedură ce se urmează în cazul unei plângeri comune în procedura civilă, cu regula specială a competenței Tribunalului Superior	Judecătorii nu pot fi trași la răspundere pentru deciziile luate, cu excepția celor prevăzute special de art. 216 din Constituție și de art. 5 din Statutul	O persoană privată poate introduce acțiune numai împotriva statutului, iar nu a judecătorului. În situația în care statul este condamnat, acesta	-

³⁷ Legea nr.117 din 13 aprilie 1988 – răspunderea pentru daunele cauzate în exercițiul funcțiilor judiciare și responsabilitatea civilă a magistraților.

Întrebare	Spania (Juan Antonio Lozano Lopez)	Portugalia (Jose Mouraz Lopes)	Italia (Marco Pivetti, Laura Curcio, Vito Monetti)	Cehia (Ludmila Krislova)
	de Justiție din respectiva regiune (comunitate autonomă) și e necesară finalizarea procedurii unde există răspunderea judiciară.	judecătorilor. Răspunderea civilă poate fi angajată doar prin o procedură specială contra judecătorului respectiv. Judecătorii nu pot fi ținuți să răspundă pentru daunele ce decurg din actele executate în exercițiul funcției lor, însă când acționează nedrept ori din gravă neglijență statul are <i>dreptul de acțiune</i> contra acestora. Decizia de introduce acțiune împotriva judecătorilor este de competența Consiliului Judiciar, dacă Ministerul Justiției preia inițiativa (art. 14, Legea 67/13 decembrie 2007). Există un regim special al răspunderii civile privind daunele decurgând din hotărârile nedrepte referitoare la arestarea preventivă (art. 225 Codul de procedură penală).	acționează împotriva judecătorului pentru a recupera ceea ce a fost achitat cu titlu de daune.	
12. Există reglementări în legislația națională privind asigurarea de malpraxis pentru judecători și procurori?	nu	Nu. Asociația Judecătorilor pune la dispoziția judecătorilor o asigurare pentru aceasta.	Nu există o regulă specială. Asigurarea este permisă și aproape toți judecătorii plătesc asigurare.	Da, un judecător poate fi asigurat pentru malpraxis.

Întrebare	Albania (Arbena Ahmeti)	Turcia (Mehmet Ruşen Gültekin)	Cipru (Senior District Judge, Phivos Zomenis)	Grecia (Stavros Mantakiozidis)
1. Există posibilitatea numirii temporare (dețășare) a magistraților în alte instituții (ex: ministerul de justiție, consiliul superior al magistraturii, dar fără a deveni membru) cu păstrarea drepturilor decurgând din statutul de magistrat?	da	da	nu	da
2. E reglementată exercitarea unor funcții de către magistrați în afara activității de judecată/urmărire propriu-zise ca urmare	da	nu	nu	da

Întrebare	Albania (Arbena Ahmeti)	Turcia (Mehmet Ruşen Gültekin)	Cipru (Senior District Judge, Phivos Zomenis)	Grecia (Stavros Mantakiozidis)
a statutului de putere caracterizată prin independență și imparțialitate - ex. președinți ai comisiilor electorale însărcinați inclusiv cu soluționarea contestațiilor și sesizărilor formulate de către partide și candidați.				
3. Remunerarea magistraților este stabilită prin lege specială ori este reglementată împreună cu celelalte categorii de bugetari?	Împreună cu alți funcționari publici	Lege specială	Statut special	Statut special
4. Există personal angajat al instituțiilor statului care beneficiază de aceleași drepturi ca ale magistraților, fiind asimilat în ce privește statutul cu aceștia?	da	da	da	nu
5. E reglementat un cod deontologic al magistraților cuprinzând reguli de deontologie profesională?	da	da	nu	da
6. Dacă acest cod există, care e autoritatea împuternicită a constata încălcări ale regulilor stabilite?	Nu există o autoritate împuternicită pentru a se respecta codurile deontologice în Albania	Potrivit art. 159 din Constituție și Legii 2461/1981 - Consiliul Suprem al Judecătorilor și Procurorilor	Nu există un asemenea cod, dar de la fiecare judecător există expectanța și i se cere să respecte înaltele standarde morale și profesionale ale corpului judiciar din Cipru. Autoritatea disciplinară este Consiliul Suprem al Justiției (același organism responsabil pentru numirea și promovarea judecătorilor) care este compus din 13 judecători ai Curții Supreme.	Curtea Supremă
7. Aceste încălcări sunt înregistrate și păstrate în dosarele profesionale ale magistraților?	nu	da	da	da
8. Judecătorii și procurorii au acces la propriile dosare profesionale?	nu	da	nu	da

Întrebare	Albania (Arbena Ahmeti)	Turcia (Mehmet Ruşen Gültekin)	Cipru (Senior District Judge, Phivos Zomenis)	Grecia (Stavros Mantakiozidis)
9. Care sunt consecințele constatării unor astfel de încălcări?	Nu există reglementate consecințele încălcărilor codului deontologic.	-	Persoana implicată poate fi supusă unei proceduri disciplinare sub forma unei audieri în fața autorității competente (Consiliul Suprem). Dacă se reține vinovăția, sancțiunile impuse pot varia de la mustrare la excludere.	Pot cauza o sancțiune disciplinară.
10. Există reglementări legale privind răspunderea civilă a judecătorilor și a procurorilor?	nu	da	Da. Acestea stabilesc că judecătorii nu au răspunderea civilă născută din exercițiul sarcinilor lor.	da
11. Dacă da, care este procedura de angajare a acestei răspunderi?	-	În cazul în care este inițiat un proces civil împotriva organelor de administrație pentru răspunderea civilă a unui judecător, iar acțiunea are succes, este posibil ca administrația să recupereze valoarea în compensație de la judecător.	Nu se aplică. Vezi răspunsul 10.	Există o instanță specială pentru aceste cazuri.
12. Există reglementări în legislația națională privind asigurarea de malpraxis pentru judecători și procurori?	nu	nu	Nu se aplică. Vezi mai sus.	nu

Întrebare	Bosnia (Zlatko Kulenovic)	Armenia (Armine Nazaryan)
1. Există posibilitatea numirii temporare (detașare) a magistraților în alte instituții (ex: ministerul de justiție, consiliul superior al magistraturii, dar fără a deveni membru) cu păstrarea drepturilor decurgând din statutul de magistrat?	nu	nu
2. E reglementată exercitarea unor funcții de către magistrați în afara activității de judecată/urmărire propriuzise ca urmare a statutului de putere caracterizată prin independență și imparțialitate - ex. președinți ai comisiilor electorale însărcinați inclusiv cu soluționarea contestațiilor și sesizărilor formulate de către partide și candidați.	Nu. O astfel de interdicție a fost statuată într-un așa-numit mod negativ – un judecător nu poate exercita nici o altă sarcină care e incompatibilă cu exercitarea unei poziții de judecător, cu excepția celei care este prevăzută de Legea HJPC (legea Înalțului Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor); judecătorul nu poate desfășura o activitate de asistență judiciară, de notariat public sau altă profesie liberă care e incompatibilă cu sarcina judiciară, cu excepția celor prevăzute în alt mod de Legea HJPC. În mod excepțional, un judecător/procuror poate fi inclus în	Nu, legea națională nu impune judecătorilor și procurorilor nicio altă sarcină distinctă de activitățile de judecată și urmărire, în special privind activitatea politică

Întrebare	Bosnia (Zlatko Kulenovic)	Armenia (Armine Nazaryan)
	activități academice, de învățământ ori altele similare în scopul educării publicului larg; un judecător/procuror nu poate fi membru al consiliului de administrație ori consultativ al unei societăți comerciale publice sau private sau al altei entități juridice; nu poate exercita orice altă sarcină care îl poate împiedica de la îndeplinirea sarcinilor sale de judecată sau de anchetă – art. 82, 83 și 84. Oricum, un judecător/procuror poate solicita Înalțului Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor o opinie asupra faptului dacă angajamentul său altul decât cel judiciar este compatibil cu statutul său – art. 85.	
3. Remunerarea magistraților este stabilită prin lege specială ori este reglementată împreună cu celelalte categorii de bugetari?	Statut special – Legea asupra salariilor și altor remunerații ale judecătorilor și procurorilor.	Remunerarea judecătorilor este reglementată într-un statut special
4. Există personal angajat al instituțiilor statului care beneficiază de aceleași drepturi ca ale magistraților, fiind asimilat în ce privește statutul cu aceștia?	nu	nu
5. E reglementat un cod deontologic al magistraților cuprinzând reguli de deontologie profesională?	Da. Legea privind Înalțul Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor (HJPC); Codul de etică.	Da, există un cod deontologic separat pentru judecători
6. Dacă acest cod există, care e autoritatea împuternicită a constata încălcării ale regulilor stabilite?	Biroul Disciplinar al Procurorilor (ODP), ca urmare a unei plângeri semnate de petent or acționând din oficiu; Înalțul Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor constituie ultima instanță privind calea de atac. ODP este un organism independent (al judecătorilor și al procurorilor), indiferent de faptul că este un corp al Înalțului Consiliu al Judecătorilor și Procurorilor (HJPC). Aspectele privind alegerea membrilor ODP, soluționarea plângerilor împotriva judecătorilor și procurorilor, reguli de procedura, tipuri de sancțiuni, căi de atac, Regulamentul intern al ODP etc. sunt prevăzute în capitolul șase din Legea privind HJPC, în particular, art. 64 din lege.	Secția Disciplinară formată de Consiliul Justiției
7. Aceste încălcări sunt înregistrate și păstrate în dosarele profesionale ale magistraților?	Da. În particular, dacă o sancțiune disciplinară a înlăturării din poziția de judecător/procuror se impune (aceasta trebuie să fie definitivă și irevocabilă), o asemenea decizie fiind publicată în Jurnalul Oficial.	da
8. Judecătorii și procurorii au acces la propriile dosare profesionale?	Da. Drepturile procedurale ale unui judecător/procuror sunt date ca un set de drepturi procedurale minime – art. 68 din Legea privind HJPC. Regulamentul ODP al procedurilor disciplinare prevede că aceste proceduri sunt desfășurate în concordanță cu regulile procedurale ale codului de procedură civilă și ale codului de procedură penală.	da

Întrebare	Bosnia (Zlatko Kulenovic)	Armenia (Armine Nazaryan)
9. Care sunt consecințele constatării unor astfel de încălcări?	<p>Dacă procedurile disciplinare au fost declanșate prin depunerea acțiunii disciplinare împotriva judecătorului/procurorului de către ODP în fața Comisiei de disciplină de primă instanță, după etapa de investigare a plângerii și dacă în aceste proceduri răspunderea disciplinară a judecătorului/procurorului este stabilită, una dintre următoarele sancțiuni se impune, prevăzute de art. 58 din lege:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. avertisment scris care nu va fi publicat 2. avertizare publică 3. reducerea salariului până la 50% pentru o perioadă ce nu depășește un an 4. numire temporară sau definitivă la o altă instanță/ori într-un alt parchet. 5. înlăturare din poziția de Președinte de instanță/Procuror-șef în poziția de judecător/procuror 6. îndepărtare din funcție 	<p>Consiliul Justiției poate aplica una din următoarele sancțiuni disciplinare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. avertisment 2. reducerea remunerației cu 25% pe o perioadă de 6 luni 3. reducerea salariului cu 25% pe o perioadă de un an 4. sesizarea Președintelui Republicii cu o cerere de eliberare din funcție a judecătorului
10. Există reglementări legale privind răspunderea civilă a judecătorilor și a procurorilor?	<p>Da. Prevedere expresă a art. 87 alin. (1) din legea privind HJPC – un judecător/procuror nu poate fi ținut să răspundă prin legea civilă, ori acuzat, arestat sau deținut pentru o opinie exprimată ori pentru o decizie pronunțată în exercitarea sarcinilor sale oficiale. Alin. (2) al aceluși articol prevede: privilegiul imunității nu împiedică ori întârzie cercetarea penală ori civilă, desfășurată în concordanță cu legea, referitor la o problemă privind un judecător sau procuror.</p>	nu
11. Dacă da, care este procedura de angajare a acestei răspunderi?	<p>Din conținutul art. 87 din Legea privind HJPC, mai sus redat, rezultă că nu există o angajare a răspunderii civile a unui judecător pentru opinia sa oficială. Aceasta include ca opinia sa oficială să fi fost susținută de cea mai înaltă instanță posibilă și ca hotărârea în care judecătorul a emis opinia sa să fi devenit definitivă și irevocabilă. Prin urmare nu există niciun motiv legal pentru răspunderea civilă a judecătorilor. Oricum, din alin. (2) rezultă clar că anumite chestiuni, altele decât opinia oficială, pot fi subiect de cercetare și, mai mult, pot conduce la o răspundere civilă, spre exemplu pentru actele judecătorului/procurorului din viața privată (ex. accident de autoturism ce poate cauza daune ori vătămări corporale unei terțe persoane, datorii etc.).</p>	-
12. Există reglementări în legislația națională privind asigurarea de malpraxis pentru judecători și procurori?	nu	nu

Redacția Revistei Forumul Judecătorilor mulțumește tuturor participanților la chestionar:

Richard B. Klein, judecător, Pennsylvania, S.U.A.; *Frank Schreiber*, judecător, District Administrative Court for Social Welfare (Sozialgericht), Wiesbaden, Germania; *Martin Hohlweck*, judecător, Köln, Germania; *Curd Steinhauer*, judecător, The Higher Regional Court Vienna, Austria; *Eric Alt*, consilier referent, Cour de Cassation Paris, Franța; *John Platt*, Circuit Judge, Romford County Court, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord; *Ludmila Krislova*, judecător, Curtea de Apel Praga, Republica Cehă; *Juan Antonio Lozano López*, magistrado, Juzgado de Vigilancia Penitenciaria número 1 de Andalucía, Spania; *José Mouraz Lopes*, juiz de direito, Director da Revista Julgar, ex-Director de Combate ao Crime Económico da PJ, Portugalia; *Marco Pivetti*, procuror, Parchetul de pe lângă Curtea de Casație din Roma, Italia; *Laura Curcio*, judecător, Curtea de Apel din Milano, Italia; *Vito Monetti*, Deputy Prosecutor general of the Supreme Court of Cassation, Italia; *Arbena Ahmeti*, judecător, Lushnje District Court, Albania; *Stavros Mantakiozidis*, procuror, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Atena, Grecia; *Mehmet Ruşen Gültekin*, procuror, Parchetul General Ankara, Turcia; *Phivos N. Zomenis*, Senior District Judge, Supreme Court of Cyprus, Cipru; *Mr. Zlatko Kulenovic*, Judge of the Republica Srpska Supreme Court, Bosnia și Herțegovina; *Armine Nazaryan*, assistant to the Executive Director of the Association of Judges, Armenia; *Pierre Bachand*, judecător, Cour du Quebec, Canada; *Albert Lavoie*, judecător, Provincial Court of Saskatoon, Saskatoon, Canada